РАСМИЙ СТАТИСТИКАЛЫК ОТЧЕТТУУЛУК	ОФИЦИАЛЬНАЯ СТАТИСТИЧЕСКАЯ ОТЧЕТНОСТЬ
Кыргыз Республикасынын «Расмий статистика жөнүндө» Мыйзамына ылайык *Купуялуулугуна кепилдик берилет*	в соответствии с Законом Кыргызской Республики «Об официальной статистике» *Конфиденциальность гарантируется*
Маалыматтарды берүү тартибин, мөөнөтүн бузуу, аны бурмалап берүү, купуялуулугун сактабагандыгы Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында бекитилген жоопкерчиликти тартууга алып келет	**Нарушение порядка, сроков представления информации, ее искажение и несоблюдение конфиденциальности влечет ответственность, установленную законодательством Кыргызской Республики**

№ 1-ИЛИМ - ФОРМАСЫ | **ФОРМА № 1-НАУКА** | **6051010** **ГКУД**

ЖЫЛДЫК | **ГОДОВАЯ**

Кыргыз Республикасынын Улутстаткомунун 2020-ж. 24. 07. № 6 -токтому менен бекитилген	Утверждена постановлением Нацстаткома Кыргызской Республики от 24. 07. 2020г. № 6

ИШКАНАНЫН (УЮМДУН) ИЛИМИЙ-ТЕХНИКАЛЫК ЖУМУШТАРДЫН АТКАРЫЛЫШЫ ЖӨНҮНДӨ ОТЧЕТ ПРЕДПРИЯТИЯ (ОРГАНИЗАЦИИ) О ВЫПОЛНЕНИИ НАУЧНО-ТЕХНИЧЕСКИХ РАБОТ

за 202__-ж. (г.) үчүн

Илимий-изилдөөлөрдү жана иштеп чыгууларды аткарган юридикалык жактар, алардын түзүмдүк бөлүнүштөрү 25-январда жайгашкан жери боюнча статистика аймактык органына **ТАПШЫРЫШАТ**	**ПРЕДСТАВЛЯЮТ** Юридические лица, их структурные подразделения, выполняющие научные исследования и разработки 25 января территориальному органу статистики по месту нахождения

Ишкана, уюмдун аталышы Наименование предприятия, организации	**ОКПО**
Аймагы (облусу, району, шаары, калктуу пункту) Территория (область, район, город, нас. пункт)	**СОАТО** (статистикалык орган тарабынан толтурулат) (заполняется статистическим органом)
Дареги (почта индекси, көчөсү, үй №) Адрес (почтовый индекс, улица, № дома)	Телефон E-mail (электронная почта)

«______»__________________ 202__-ж. (г.) ___________________________________

аткаруучунун аты-жөнү, телефон №
фамилия и № телефона исполнителя

Жетекчи ____ ____________________
Руководитель фамилиясы, аты, атасынын аты (ФИО) колу (подпись)

Статистикалык отчеттуулукту кабыл алуучу статистикалык органдын координаттары;
Координаты статистического органа,принимающего статистическую отчетность:

Телефон__________, факс_________________, e-mail__________________________, Веб-сайт Нацстаткома-**www.stat.gov.kg**

I-Бөлүм. Илимий-техникалык иштердин аткарылышы
(учурдагы баа менен миң сом)

Раздел I. Выполнение научно-технических работ
(тыс. сомов в действующих ценах)

	Саптын коду Код строки	Иштердин наркы Стоимость работ		
		бардыгы всего	анын ичинде өз күчү менен бүткөрүлгөнү в том числе выполнено собственными силами	
А	Б	1	2	А
Жыл башынан бери бүткөн иштердин көлөмү (102+109 саптары)	101			Выполнен объем работ с начала года (стр.102 + 109)
анын ичинде илимий-техникалык иштердин (продукциялардын) көлөмү (103+105+106+107+108 сап.суммасы)	102			в том числе объем научно-технических работ (продукции) (сумма строк 103+105+106+107+108)
102 сабынан илимий изилдөөлөр	103			из строки 102: научные исследования
анын ичинен негиздүүлөрү	104			из них фундаментальные
долбоорлук-конструктордук жана технологиялык иштер	105			проектно-конструкторские и технологичес-кие работы
тажрыйбалык үлгүлөрдү, партияларды буюмдарды (продукцияларды) даярдоо	106			изготовление опытных образцов, партий, изделий (продукции)
курулуш үчүн долбоорлук иштер	107			проектные работы для строительства
илимий-техникалык тейлөөлөр	108			научно-технические услуги
башка иштер (тейлөөлөр)	109			прочие работы (услуги)

1- МААЛЫМДАМА

СПРАВКА 1

Илимий-техникалык ишмердиктин негизги каражаттарынын жылдык орточо наркы, миң. сом 110____________ Среднегодовая стоимость основных средств научно-технической деятельности, тыс. сомов

анын ичинде машина менен жабдуулардын наркы 111____________ в том числе стоимость машин и оборудования

102-саптан: Өнүгүү институтунун программасы аткарган илимий-техникалык иштердин көлөмү 112______________ Из строки 102: Объем научно-технических работ, выполненных по программам институтов развития

II-Бөлүм. Илимий изилдөөлөргө, иштеп чыгууларга кеткен дүн чыгым - (учурдагы баа менен миң сом)

Раздел II. Валовые затраты на научные исследования и разработки (в действующих ценах, тыс. сомов)

	Саптын коду Код строки	Бардыгы Всего	анын ичинде / в том числе: табигый илимдер естественные науки	техникалык илимдер технические науки	медицина илимдери медицинские науки	айыл чарба илимдери сельскохозяйственные науки	коомдук илимдер общественные науки	гуманитардык илимдер гуманитарные науки	
А	Б	1	2	3	4	5	6	7	А
Изилдөөлөргө жана иштеп чыгууларга кеткен дүн чыгым (202+218 сап. суммасы)	201								Валовые затраты на исследования и разработки (стр. 202+стр. 218)
анын ичинде: изилдөөлөргө жана иштеп чыгууларга кеткен ички чыгымдар (203+211 -саптарынын суммасы)	202								в том числе: внутренние затраты на исследования и разработки (стр. 203+211)
Изилдөөлөргө жана иштеп чыгууларга учурда кетип жаткан ички чыгымдар (204+206+207+209+210 сап. суммасы)	203								Внутренние текущие затраты на исследования и разработки (стр. 204+ +206+207+209+210)
анын ичинен: эмгек акы чыгымдары	204								из них: затраты на оплату труда
анын ичинде илимий изилдөөлөр менен иштеп чыгууларды (өздөрү) аткарышкан кызматкерлерге	205								в том числе работникам, выполнявшим научные исследования и разработки (без совместителей)
социалдык камсыздандыруу чегеримдери	206								отчисления на социальное страхование
жабдууларга кеткен чыгымдар	207								затраты на оборудование
анын ичинде негизги фондго кеткендери	208								в том числе на основные фонды
башка материалдык чыгымар	209								другие материальные затраты
башка күндөлүк чыгымдар	210								прочие текущие затраты
Изилдөө менен иштеп чыгууларга кеткен капиталдык чыгымдар (212+ +213+215+216+217 –сап. суммасы)	211								Капитальные затраты на исследования и разработки (стр. 212+213+215+216+217)
анын ичинде: имараттар	212								из них: здания
жабдуулар	213								оборудование
анын ичинде: жабдуулардын лизинги	214								в том числе лизинг оборудования
жер участоктору	215								земельные участки
интеллектуалдык менчикти сатып алуу укугуна кеткен чыгым	216								затраты на приобретение прав на интеллектуальную собственность
башка капиталдык чыгымдар	217								прочие капитальные затраты
Илимий изилдөөлөр менен иштеп чыгууларга кеткен сырткы чыгымдар	218								Внешние затраты на научные исследования и разработки

№ 2 МААЛЫМДАМА Отчеттук жылдагы негизги фондуларга амортизациялык чегеримдер, миң.сом

СПРАВКА № 2 Амортизационные отчисления на основные фонды за отчетный год, тыс. сомов

(219)______________________________

III-Бөлүм. Иштин түрлөрү боюнча илимий изилдөөлөр менен иштеп чыгууларга кеткен күндөлүк ички чыгымдар (азыркы баа менен, миң.сом)

Раздел III. Внутренние текущие затраты на научные исследования и разработки по видам работ (в действующих ценах, тыс.сом)

	Саптын коду Код строки	Бардыгы Всего	анын ичинен / в том числе: табигый илимдер естественные науки	техникалык илимдер технические науки	медицина илимдери медицинские науки	айыл чарба илимдери сельскохозяйственные науки	коомдук илимдер общественные науки	гуманитардык илимдер гуманитарные науки	
А	Б	1	2	3	4	5	6	7	А
Изилдөөлөргө жана иштеп чыгууларга кеткен күндөлүк ички чыгымдар (амортизациясыз) (302+303+304)	301								Внутренние текущие затраты на исследования и разработки (без амортизации) (302+303+304)
анын ичинде: негиздүү изилдөөлөр	302								в том числе: фундаментальные исследования
колдонмо изилдөөлөр	303								прикладные исследования
илимий-техникалык иштеп чыгуулар	304								научно-технические разработки

IV-Бөлүм Изилдөөлөр менен иштеп чыгууларга кеткен ички чыгымдарды каржылоо булактары (учурдагы баа менен, миң.сом)

Раздел IV. Источники финансирования внутренних затрат на исследования и разработки (в действующих ценах, тыс.сом)

	Изилдөөлөр менен иштеп чыгууларга кеткен ички чыгымдар Внутренние затраты на исследования и разработки	анын ичинде / в том числе: республикалык бюджеттин каражаттары средства республиканского бюджета	жергиликтүү бюджеттин каражаттары средства местного бюджета	жогорку окуу жайларын каржылоо үчүн бюджеттик ассигнованиялар (жогорку окуу жай сектору) бюджетные ассигнования на содержание вуза (сектор высшего образования)	бюджеттен тышкаркы фонддордун каражаттары средства внебюджетных фондов	өзүмдүк каражаттар собственные средства	заказчынын каражаттары средства заказчика	чет өлкөлүк булактардын каражаттары средства иностранных источников	башкалар прочие
А	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Бардыгы Всего									

V-Бөлүм. Отчеттук жылдын аягында илимий изилдөөлөр менен иштеп чыгууларды аткарган кызматкерлердин саны (адам)

Раздел V. Численность работников, выполнявших научные исследования и разработки на конец отчетного года (человек)

	Саптын коду Код строки	Илимий изилдөөлөр менен иштеп чыгууларды аткарган кызматкерлердин саны (2+3+4+5 гр.) Численность работников, выполнявших научные исследования и разработки (без совместителей) (гр. 2+3+4+5)	анын ичинде: / в том числе: адис-изилдөөчүлөр специалисты-исследователи	техниктер техники	жардамчы персонал вспомогательный персонал	башкалар прочие	Илимий изилдөөлөр, иштеп чыгуулар менен бирге педагогикалык ишмердикти аткарышкан илимий-педагогикалык кызматкерлердин саны (КЖЖдор толтурушат) Численность научно-педагогических работников, выполнявших научные исследования и разработки наряду с педагогической деятельностью (заполняют ВПУЗы)	
А	Б	1	2	3	4	5	6	А
Бардыгы (503+509+511 саптары)	501							Всего (стр. 503+509+511)
анын ичинен аялдар	502							из них: женщины
501- саптан билими барлар: **жогорку кесиптик**	503							Из стр. 501 имеют образование: **высшее профессиональное**
анын ичинен аялдар	504							из них: женщины
алардын ичинен илимий даражасы барлар: илимдин докторлору	505							из них имеют ученую степень: доктора наук
анын ичинде аялдар	506							в том числе женщины
илимдин кандидаттары	507							кандидата наук
анын ичинде аялдар	508							в том числе женщины
орто кесиптик	509							**среднее профессиональное**
анын ичинен аялдар	510							из них: женщины
башкалар	511							**прочие**

№ 3: МААЛЫМДАМА

Илимий изилдөөлөр менен иштеп чыгууларды аткаруучу кызматкерлердин бир жылдагы орточо тизмелик саны (жарандык-укуктук келишим дер боюнча иштегендер менен кошумча иштегендер кирбейт)

СПРАВКА № 3

Списочная численность работников, выполнявших научные исследования и разработки, в среднем за год (без совместителей и работавших по договорам гражданско-правового характера).

адам (512)______________ человек

VI-Бөлүм. Илимий-изилдөөлөрдү иштеп чыгууну аткарган жумушчулардын адистик-курактык курама (адам)

Раздел VI. Квалификационо-возрастной состав работников, выполнявших научно-исследовательские разработки (человек)

	Саптын Коду Код строки	Бардыгы Всего	алардын ичинен курагы боюнча: / из них в возрасте: 30 жашка чейин до 30 лет	31-39 жаш 31-39 лет	40-49 жаш 40-49 лет	50-59 жаш 50-59 лет	60 жаш 60 лет и старше	
А	Б	1	2	3	4	5	6	А
Илимий изилдөөлөрдү иштеп чыккан кызматкер-лердин саны жылдын аягына, баардыгы	601							Численность работников, выполнявших научные исследования и разработки на конец отчетного года, всего
алардын ичинен адис-изилдөөчүлөр	602							в том числе: специалистов исследователей
анын ичинде аялдар	603							в том числе женщины
алардын ичинен илимий даражасы барлар илимдин докторлору	604							из них имеют ученую степень: доктора наук
анын ичинде аялдар	605							в том числе: женщины
илимдин кандидаттары	606							кандидата наук
анын ичинде аялдар	607							в том числе: женщины

VII-Бөлүм. Отчеттук жылдын аягына карата илим тармактар боюнча изилдөөчүлөр-адистердин бөлүнүшү (жарандык-укуктук келишимдер боюнча иштегендер жана кошумча иштегендер кирбейт) (адам)

Раздел VII. Распределение специалистов-исследователей по отраслям наук (без совместителей и работающих по договорам гражданско-правового характера) на конец отчетного года (человек)

	Сап тын коду / Код строки	Жогорку билимдеги изилдөөчүлөр-адистердин саны / Численность специалистов-исследователей с высшим образованием		анын ичинен илимий даражасы барлар / из них имеют ученую степень				
				илимдин докторлору / доктора наук		илимдердин кандидаттары / кандидата наук		
		бардыгы / всего	анын ичинен аялдар / из них женщин	бардыгы / всего	анын ичинен аялдар / из них женщин	бардыгы / всего	анын ичинен аялдар / из них женщин	
А	Б	1	2	3	4	5	6	А
Бардыгы (702, 709-712, 720 саптарынын суммасы)	701							Всего (сумма строк 702, 709-712, 720)
анын ичинде илим тармактары боюнча табигый илимдер (703-708 саптарынын суммасы)	702							в том числе по отраслям наук: естественные науки (сумма строк 703-708)
математика, механика	703							математика, механика
физика, астрономия	704							физика, астрономия
химия, фармацевтикалык химия	705							химия, фармацевтическая химия
биология, психофизиология	706							биология, психофизиология
геология-минералогия илимдери	707							геолого-минералогические науки
жер илими (экономикалык, социалдык жана саясий эмес)	708							наука о Земле (кроме экономической, социальной и политической)
техникалык илимдер	709							технические науки
медициналык илимдер	710							медицинские науки
айыл чарба илимдери	711							сельскохозяйственные науки
коомдук илимдер (713-719 саптарынын суммасы)	712							общественные науки (сумма строк 713-719)
экономика (айыл чарба экономикасы кирбейт)	713							экономика (кроме экономики сельского хозяйства)
юридикалык илимдер	714							юридические науки
педагогикалык илимдер	715							педагогические науки
психология (психофизиологиядан башкалары)	716							психология (кроме психофизиологии)
социология	717							социология
саясий илимдер	718							политические науки
башка коомдук илимдер	719							другие общественные науки
гуманитардык илимдер (721-725 саптарынын суммасы)	720							гуманитарные науки (сумма строк 721-725)
тарых	721							история
философия	722							философия
филология	723							филология
искусство таануу, архтектуранын теориясы жана тарыхы	724							искусствоведение, теория и история архитектуры
культурология	725							культурология

ИНСТРУКЦИЯ
О ПОРЯДКЕ СОСТАВЛЕНИЯ И ПРЕДСТАВЛЕНИЯ ОТЧЕТА О ВЫПОЛНЕНИИ НАУЧНО-ТЕХНИЧЕСКИХ РАБОТ

Общие положения

1. Статистическая отчетность о выполнении научно-технических работ составляется всеми юридическими лицами с основным видом деятельности в области научных исследований и разработок, предприятиями, высшими учебными заведениями, проектно-конструкторскими, технологическими, проектными и проектно-изыскательскими организациями и другими организациями, имеющими в своем составе подразделения, выполнявшие в отчетном году **научно-технические работы.**

К **научно-техническим работам** относятся научные исследования и разработки, проектно-конструкторские, технологические, проектные работы для строительства, изготовление опытных образцов (партий) изделий (продукции), а также научно-технические услуги.

В случае, если организация имеет подведомственные ей филиалы, отделения или другие подразделения, действующие как структурные единицы и не состоящие на самостоятельном балансе, то данные по этим структурным единицам включаются в отчет головной организации. Если такие филиалы, отделения и другие подразделения состоят на самостоятельном балансе, то они отчитываются отдельно; если они находятся на территории другой области, то отчитываются по месту своего нахождения.

2. Организации представляют отчет не позднее 25 января следующего за отчетным годом в органы статистики по месту своего нахождения.

3. В адресной части формы проставляется код предприятия в соответствии с административным регистром. Также проставляются коды на основании классификаторов видов экономической деятельности, административно - территориального деления.

Адресная часть заполняется на основании учредительных документов в следующем порядке:

а) По строке “Наименование предприятия (организации, учреждение)” отчитывающаяся единица указывает полное наименование, принятое в учредительных документах. В конце полного наименования в скобках приводится сокращенное наименование (аббревиатура).

б) По строке “Адрес” указывается юридический адрес с почтовым индексом.

в) По строке “Вид деятельности” указывается основной вид деятельности при многопрофильности предприятия.

г) При заполнении адресной части следует обратить внимание на четкую запись всех ее реквизитов.

4. По строке «Тип предприятия, организации» указывается тип отчитывающегося предприятия или организации (согласно табл. № 1), согласно которому определяется сектор деятельности предприятия или организации.

Таблица № 1

Состав секторов деятельности и типы относящихся к ним предприятий и организаций, выполняющих научно-технические работы

Код сектора	Сектор деятельности	Код типа организации	Тип организации
1	**Государственный сектор:** Организации, выполняющие научные исследования и разработки и подведомственные органам: - законодательной и исполнительной власти; - Академии наук и ее отделениям; Академии сельскохозяйственных наук; Академии медицинских наук; - организации, обслуживающие начальное и среднее образование;	1	Организации республиканских министерств и центральных ведомств
		2	Организации системы Академии наук и отраслевых академий
		3	Организации органов управления республик, областей, краев, городов

Код сектора	Сектор деятельности	Код типа организации	Тип организации
	- организации Министерства культуры; Академии художеств; - организации физкультуры и спорта и т. п.	4	Организации местных (муниципальных) органов управления
2	**Сектор высшего образования:** - высшие учебные заведения, выполняющие научные исследования и разработки; - научно-исследовательские организации при высших учебных заведениях; научные организации, обслуживающие высшую школу	5	Университеты и другие высшие учебные заведения
		6	Научно-исследовательские институты (центры), подведомственные высшим учебным заведениям или Министерству образования КР
		7	Конструкторские, проектно-конструкторские организации, подведомственные высшим учебным заведениям или Министерству образования КР
		8	Клиники, госпитали, другие медицинские учреждения при высших учебных заведениях
		9	Опытные (экспериментальные) предприятия, подведомственные высшим учебным заведениям
		10	Прочие
3	**Предпринимательский сектор:** Организации, выполняющие научные исследования и разработки организации промышленности (промышленных министерств, финансово-промышленных групп, концернов, акционерных обществ, межотраслевых государственных объединений, ассоциаций, межотраслевых научно-технических комплексов); организации сельского и лесного хозяйства; организации строительства; транспорта; связи; отрасли финансирования и кредитования (кроме Центрального банка); торговли; бытового и коммунального обслуживания (хозяйства)	11	Отраслевые научно- исследовательские институты
		12	Конструкторские, проектно – конструкторские, технологические организации
		13	Проектные и проектно-изыскательские организации строительства
		14	Промышленные предприятия
		15	Опытная база
		16	Прочие
4	**Частный некоммерческий сектор:** Различные организации, ведущие научные исследования и разработки	17	Добровольные научные и профессиональные общества и ассоциации
		18	Общественные организации
		19	Благотворительные фонды
		20	Прочие

РАЗДЕЛ I. Выполнение научно-технических работ

5. В графе 1 приводится общая стоимость (объем) фактически выполненных с начала отчетного года научно-технических работ с учетом стоимости работ, выполненных соисполнителями (сторонними организациями); в графе 2 - стоимость научно-технических работ, выполненных собственными силами отчитывающейся организации. При этом по работам, финансируемым из бюджета, в графах 1 и 2 показывается сметная стоимость работ, по хоздоговорным работам - стоимость работ по договорной цене (без налога на добавленную стоимость).

Стоимость выполненных работ определяется на основании обобщенных данных бухгалтерского учета по счетам “Товары отгруженные” и “Реализация продукции (работ, услуг)” в действующих (текущих) ценах.

6. По строке 101 указывается общий объем выполненных научно-технических и прочих работ (продукции, услуг).

7. В объемы научно-технических работ, приведенных по строке 102, включаются научные исследования (научно-исследовательские работы) и разработки, а также научно-технические услуги.

8. По строкам 103-108 показываются объемы выполненных научных исследований и разработок. Под **научными исследованиями и разработками** понимается научная деятельность, осуществляемая на систематической основе с целью увеличения суммы научных знаний и поиска новых областей их практического применения.

9. В научные исследования и разработки не включаются следующие виды деятельности:

- образование и подготовка кадров;
- другие виды научно-технической деятельности (научно-технические услуги, в том числе маркетинговая деятельность; сбор и обработка данных общего назначения (если это не относится к конкретным исследовательским работам), испытания и стандартизация, предпроектные работы, специализированные медицинские услуги; адаптация, поддержка и сопровождение существующего программного обеспечения);
- производственная деятельность (включая внедрение нововведений);
- управление и другая вспомогательная деятельность (деятельность органов управления исследованиями и разработками, их финансирование и т. п.).

Критерием, позволяющим отличить научные исследования и разработки от сопутствующих им видов деятельности, является наличие в исследованиях и разработках значительного **элемента новизны**. В соответствии с данным критерием конкретный проект будет или наоборот не будет отнесен к научным исследованиям и разработкам.

10. По строке 103 отчитывающиеся организации показывают объемы **научных исследований** (научно-исследовательских работ), в состав которых включаются фундаментальные и прикладные исследования.

11. К **фундаментальным исследованиям** (строка 104) относятся экспериментальные или теоретические исследования, направленные на получение новых знаний без какой-либо конкретной цели, связанной с использованием этих знаний. Их результат - гипотезы, теории, методы и т.п. Фундаментальные исследования могут завершаться рекомендациями о проведении прикладных исследований для выявления возможностей практического использования полученных научных результатов, научными публикациями и т.п.

12. **Прикладные исследования** представляют собой оригинальные работы, направленные на получение новых знаний с целью решения конкретных практических задач. Прикладные исследования определяют возможные пути использования результатов фундаментальных исследований, новые методы решения ранее сформулированных проблем.

13. По строкам 105-108 приводятся объемы научно-технических разработок. К **разработкам** относятся систематические работы, основанные на существующих знаниях, полученных в результате исследований и (или) практического опыта, и направленные на создание новых материалов, продуктов, процессов, устройств, услуг, систем или методов. Эти работы могут также иметь целью значительное усовершенствование уже имеющихся объектов.

К данной группе относятся следующие виды деятельности:

Разработка определенной конструкции инженерного объекта или технической системы (**конструкторские работы**); разработка идей и вариантов нового объекта, в том числе нетехнического, на уровне чертежа или другой системы знаковых средств (**проектные работы**); разработка технологических процессов, т.е. способов объединения физических, химических, технологических и других процессов с трудовыми в целостную систему, производящую определенный полезный результат (**технологические работы**).

Эти виды работ включаются в отчет по строке 105 как **проектно-конструкторские и технологические работы.**

14. В состав разработок (по строке 106) включается **создание опытных образцов** (оригинальных моделей, обладающих принципиальными особенностями создаваемого новшества); их испытание в течение времени, необходимого для получения данных и накопления опыта, что должно в дальнейшем найти отражение в технической документации; подготовка рабочих инструкций, руководств и т.п. по применению нововведений; инженерная деятельность, необходимая для усовершенствования продукции или процесса до их соответствия функциональным и экономическим требованиям и готовности к передаче в производство, в том числе подготовка чертежей, спецификаций, инструкций, руководств, используемых при передаче нововведения в производство. При этом исключается подготовка детальных чертежей (копий) для производства, предпроизводственное планирование, текущий контроль, инженерное обслуживание текущего производства, выпуск серийной продукции опытными производствами, использование экспериментальных установок для производства продукции на сторону.

15. К научно-техническим разработкам относятся также определенные виды **проектных работ для строительства** (строка 107), которые предусматривают использование результатов предшествующих исследований. В их состав входят работы по составлению схем и других материалов по развитию и размещению отраслей экономики и промышленности, по экспериментальному проектированию, изучению и обобщению отечественного и зарубежного опыта проектирования и строительства, разработке новых нормативных документов и стандартов по проектированию, строительству и архитектуре, сметных нормативов; работы по проектированию для внедрения в производство прогрессивных технологических процессов, оборудования, механизации и автоматизации производственных процессов. В строку 107 не включают данные о выполнении работ по проектированию не стандартизированного оборудования по заказам предприятий-изготовителей, подготовке документации для строительства и капитального ремонта зданий и сооружений; по разработке проектов и смет на реконструкцию и техническое перевооружение цехов, участков; проектные работы, связанные с привязкой к площадкам строительства типовых проектов зданий и сооружений и т.п.

16. К **научно-техническим услугам** (строка 108) относится деятельность в области научно-технической информации, патентов, лицензий, стандартизации, метрология и контроль качества, научно-техническое консультирование и внедренческая деятельность, а также другие виды деятельности по распространению и применению научных знаний.

17. По строке 109 отчитывающиеся организации показывают прочие виды работ, не входящие в состав научно-технических работ. Это работы, связанные с производством, оказанием платных услуг населению, коммерческими услугами на сторону и т.п.

СПРАВКА №1.

18. В справке приводятся данные о среднегодовой стоимости всех основных средств для выполнения научно-технических работ (строка 110), в том числе стоимости машин и оборудования, за отчетный год (строка 111). Она определяется как частное от деления на 12 суммы, полученной от сложения половины стоимости основных средств, используемых для проведения НИОКР, на 1 января отчетного года, половины стоимости основных средств на 1 января следующего за отчетным года и стоимости основных средств на 1-е число всех месяцев отчетного года (кроме января).

РАЗДЕЛ II. Валовые затраты на научные исследования и разработки в отчетном году.

19. В разделе II приводятся данные о фактических затратах на выполнение научных исследований и разработок (по себестоимости) в отчетном году, независимо от источников происхождения средств.

Данные по затратам приводятся на основании обобщенной информации по счету “Основное производство” с выделением сведений по конкретным работам, относящимся к исследованиям и разработкам, и группировкой по видам затрат и областям наук. Отнесение конкретных работ (тем), выполненных в отчетном году, к тем или иным областям наук осуществляется в соответствии с перечнем, приведенным в таблице №2 инструкции.

В соответствии с международной практикой из состава внутренних текущих затрат исключается сумма амортизационных отчислений на полное восстановление основных фондов. Это необходимо во избежание повторного счета при определении величины амортизационных отчислений. Данные о размере амортизационных отчислений на полное восстановление основных фондов за отчетный год приводятся отдельно в Справке №2.

20. По строке 201 учитываются **валовые затраты**, т.е. общая сумма затрат на выполнение научных исследований и разработок, с учетом работ, выполненных сторонними организациями-соисполнителями (то есть внутренние и внешние затраты), включая как текущие, так и капитальные затраты (инвестиции в основной капитал).

21. По строке 202 учитываются **внутренние затраты** на выполнение научных исследований и разработок собственными силами отчитывающейся организации. В эти затраты не включается стоимость исследований и разработок, выполненных сторонними организациями по договорам с отчитывающейся организацией и учитываемых по строке 216.

22. По строке 203 приводятся данные о **внутренних текущих** затратах на выполнение исследований и разработок собственными силами отчитывающейся организации без учета капитальных вложений (инвестиций в основной капитал).

23. По строке 204 показываются затраты на оплату труда работников списочного состава (включая работников бухгалтерии, кадровых служб, подразделений материально-технического обеспечения и др.), включая все виды премий (в том числе за счет специального назначения и целевых поступлений), все виды компенсаций, надбавок, дополнительные выплаты к отпуску и социальные льготы; в состав затрат на оплату труда включается также оплата труда совместителей.

24. По строке 205 из всех затрат на оплату труда, приведенных по строке 204, выделяются затраты на оплату труда работников, выполнявших научные исследования и разработки и учтенных в разделе VII по строке 701 в графе 1 (без совместителей и работающих по договорам гражданско-правового характера).

25. По строке 206 отражаются обязательные отчисления в фонды социального страхования, медицинского страхования, пенсионного обеспечения, фонда занятости, определяемые по установленным законодательством нормам в процентах к фонду заработной платы (кроме тех видов оплаты, на которые страховые взносы не начисляются).

Отчисления во внегосударственные пенсионные фонды, на добровольное медицинское страхование и на другие виды добровольного страхования работников организаций в себестоимость продукции (работ, услуг) не включаются и по строке 206 не показываются.

26. По строке 207 приводятся затраты на приобретение и изготовление специальных инструментов, приспособлений, приборов, стендов, аппаратов, механизмов, устройств и другого специального оборудования, необходимого для выполнения конкретной темы, включая расходы на его проектирование, транспортировку, установку, монтаж. Такие затраты осуществляются за счет себестоимости работ, выполняемых по договорам, а оставшиеся после их окончания опытные образцы, специальное оборудование, а также опытные образцы, макеты и другие изделия, приобретенные или изготовленные в процессе работы над темой, должны передаваться заказчику. В случае, если указанное оборудование и изделия не возвращаются к заказчику, то по завершении темы они инвентаризируются и, в зависимости от стоимости, зачисляются в состав основных или оборотных средств с уставного фонда, как безвозмездно поступившие.

27. По строке 208 из всех затрат на оборудование, показанных по строке 207, выделяются затраты на оборудование, учитываемое в составе основных фондов.

Данные строк 207 и 208 показываются в отчете по стоимости их приобретения (с учетом налога на добавленную стоимость), включая наценки (надбавки), комиссионные вознаграждения, уплаченные посредническим, внешнеэкономическим организациям, стоимость услуг товарных бирж, таможенные пошлины, расходы на транспортировку, хранение и доставку, осуществляемые силами сторонних организаций.

28. По строке 209 указывается стоимость приобретаемых со стороны сырья, материалов, комплектующих изделий, полуфабрикатов, топлива, энергии всех видов, природного сырья, работ и услуг производственного характера, выполняемых сторонними организациями, потерь от недостачи поступивших материальных ресурсов в пределах норм естественной убыли.

29. В затраты по строке 209 не включается стоимость исследований и разработок, выполняемых сторонними организациями по договорам с отчитывающейся организацией, учитываемых по строке 218.

30. По строке 210 приводятся прочие виды текущих затрат, не связанных с выполнением научных исследований и разработок и не учтенных по строкам 204, 206, 207, 209. Например, затраты на аренду занимаемых научными организациями площадей (зданий, помещений).

31. По строке 211 учитываются **капитальные затраты** (инвестиции в основной капитал) на проведение научных исследований и разработок, в которые включаются: по строке 212 -затраты на строительство и покупку зданий, затраты на проведение крупномасштабных реконструкций, модернизации и ремонта зданий, предназначенных для проведения научных исследований и разработок; по строке 213 - затраты на приобретение оборудования, включаемого в состав основных фондов (за исключением затрат на приобретение специального оборудования, учтенных по строке 207); по сроке 215 - затраты на приобретение земельных участков, предназначенных для проведения научных исследований и разработок; по строке 217 -прочие капитальные затраты, связанные с научными исследованиями и разработками. По строке 211 не учитываются капитальные затраты на строительство жилья, объектов социально-бытового назначения и т.п., не связанные с научно-исследовательской деятельностью.

32. По строке 218 учитываются **внешние затраты** организации на проведение научных исследований и разработок. В их состав включается стоимость исследований и разработок, выполненных сторонними организациями - соисполнителями по договорам с отчитывающейся организацией.

33. В графе I приводятся данные по затратам на научные исследования и разработки с начала отчетного года. В графах 2-7 эти затраты распределяются по областям наук (в соответствии с группировкой, приведенной в таблице № 2).

СПРАВКА № 2

34. По строке 219 указывается сумма амортизационных отчислений на полное восстановление основных фондов за отчетный год, исчисленная исходя из их балансовой стоимости и утвержденных в установленном порядке норм, включая и ускоренную амортизацию их активной части, производимую в соответствии с законодательством. Организации, осуществляющие свою деятельность на условиях аренды, отражают амортизационные отчисления на полное восстановление, как по собственным, так и по арендованным основным фондам.

35. Бюджетные организации строку 219 не заполняют.

РАЗДЕЛ III. Внутренние текущие затраты на научные исследования и разработки по видам работ

36. По строке 301 приводятся внутренние текущие затраты на исследования и разработки, которые равны данным строки 203 по всем графам раздела II. Научно - технические услуги и другие виды работ, услуг в данном разделе не учитываются.

37. Из данных строки 301 выделяются: по строке 302 - фундаментальные исследования; по строке 303 - прикладные исследования; по строке 304 - научно - технические разработки. Данные строки 301 должны быть равны сумме строк 302, 303, 304. Распределение внутренних затрат по видам работ (направлениям исследований) осуществляется в соответствии с определениями, приведенными в пунктах 11-17 настоящих рекомендаций.

РАЗДЕЛ IV. Источники финансирования внутренних затрат на исследования и разработки

38. В разделе отражаются внутренние затраты отчитывающейся организации на выполнение исследований и разработок собственными силами по источникам их финансирования. Источники финансирования научных исследований и разработок определяются на основе факта прямой передачи средств от организации - заказчика организации - исполнителю.

В целом средства отчитывающейся организации, используемые на научные исследования и разработки, следует разделять на те, которые относятся к собственным средствам, и те, которые получены ею от других организаций, вне зависимости от их принадлежности к различным секторам деятельности.

39. По строке ''Всего'' приводится общая сумма внутренних затрат на научные исследования и разработки, включая текущие (без амортизации) и капитальные затраты. Данные графы 1 должны быть равны данным строки 202 графы 1 раздела II.

40. В графе 2 учитываются затраты на выполнение научных исследований и разработок, производимые за счет средств республиканского бюджета, а в графе 3 – средства местного бюджета, полученных научными организациями и ВПУЗами непосредственно или по договорам с заказчиками.

41. В графе 4 высшие учебные заведения отражают внутренние затраты на научные исследования и разработки, выполняемые за счет общих бюджетных ассигнований, выделяемых на содержание ВПУЗов (из средств бюджета по статье «расходы на просвещение»). В этой графе не показываются затраты ВПУЗов на проведение научных исследований и разработок из средств госбюджета, выделенных только на эти цели.

42. В графе 5 указываются затраты на выполнение научных исследований и разработок за счет средств внебюджетных фондов: фонда стабилизации экономики, фонда регионального развития, отраслевых и межотраслевых внебюджетных фондов научно-исследовательских и опытно-конструкторских работ и других.

43. В графе 6 учитываются затраты на проведение научных исследований и разработок за счет собственных средств отчитывающихся организаций, в том числе из фонда производственного и социального развития, а также за счет себестоимости продукции, работ, услуг (кроме средств, учитываемых ВПУЗами в графе 4).

44. В графе 7 отражаются затраты на выполнение научных исследований и разработок за счет средств заказчика. Это могут быть средства организаций государственного сектора, предпринимательского сектора, сектора высшего образования (кроме средств, учтенных в графах 2-5).

45. В графе 8 учитываются затраты на выполнение научных исследований и разработок за счет средств, получаемых от юридических и физических лиц, находящихся вне политических границ государства (за исключением научных установок, судов, летательных аппаратов и спутников, принадлежащих национальным организациям), а также от международных организаций и фондов.

46. Средства, полученные в иностранной валюте, пересчитываются в национальную валюту по курсу, официально установленному Национальным банком на день подписания акта сдачи - приемки работ или иного документа, подтверждающего их завершение, либо на день фактического поступления средств на расчетный счет.

РАЗДЕЛ V. Численность работников, выполнявших научные исследования и разработки

47. В разделе V приводятся данные о численности работников основной деятельности по состоянию на конец отчетного года, выполнявших научно-технические работы. К ним относятся работники, состоящие в списочном составе (без совместителей и лиц, работающих по договорам гражданско-правового характера).

48. Самостоятельные научно-исследовательские, проектно-конструкторские, технологические организации, проектные организации строительства, комплексные организации, имеющие в своем составе любые части вышеперечисленных категорий научных организаций, а также организации научного обслуживания в графе 1 показывают численность работников основной деятельности, состоящих в списочном составе на конец отчетного года.

49. Высшие учебные заведения, имеющие научно-исследовательские подразделения (научно-исследовательские институты, НИСы, НИЧи, НИЛы и т.п.), в графе 1 показывают списочную численность работников своих научно-исследовательских подразделений по состоянию на конец отчетного года. Если ВУЗы не имеют специализированных подразделений, но выполняют научно-исследовательские работы на своих кафедрах (по кафедральным планам на основе договоров), то они приводят данные о списочной численности научно-педагогических работников, выполнявших научно-технические работы наряду с педагогической деятельностью, только в графе 6.

50. Научно-исследовательские подразделения на промышленных предприятиях и прочие организации с видом экономической деятельности “Исследования и разработки”, выполняющие научно-технические работы, показывают в графе 1 списочную численность работников этих структурных единиц и организаций.

51. В графы 1-6 не включается численность совместителей, принятых из других организаций, и работающих по договорам гражданско-правового характера. Работник, работающий в одной организации на две, полторы ставки и оформленный в этой организации как внутренний совместитель, учитывается в численности работников списочного состава как один человек и в численность совместителей не включается.

52. В численность **специалистов-исследователей**, показанную в графе 2, организации включают специалистов, профессионально занимающихся научными исследованиями и разработками и непосредственно осуществляющих создание новых знаний, продуктов, процессов, методов и систем, а также управление указанными видами деятельности. Специалисты-исследователи имеют законченное высшее образование.

В эту категорию работников включается административно-управленческий персонал, осуществляющий непосредственное руководство исследовательским процессом (в том числе руководители научных организаций и подразделений, выполняющих научные исследования и разработки), а также аспиранты, непосредственно участвующие в проведении научно-исследовательских работ.

53. В графе 3 учитывается численность специалистов-**техников**. К ним относятся работники, которые участвуют в проведении научных исследований и разработок, выполняя технические функции, как правило, под руководством исследователей (эксплуатацию и обслуживание научных приборов, лабораторного оборудования, вычислительной техники, подготовку материалов, чертежей, проведение экспериментов, опытов и анализов и т.п.). В эту категорию обычно включаются лица, имеющие законченное среднее специальное (профессиональное) образование и (или) необходимый профессиональный опыт и знания. Техники могут иметь законченное или незаконченное высшее образование.

54. В графе 4 учитывается **вспомогательный персонал**, к которому относятся работники, выполняющие вспомогательные функции, связанные с проведением научно-технических работ и услуг: работники планово-экономических, финансовых подразделений, подразделений научно-технической информации, научно-технических библиотек, патентных служб, а также работники, осуществляющие монтаж, наладку, обслуживание и ремонт научного оборудования и приборов; рабочие опытных (экспериментальных) производств; лаборанты, не имеющие высшего и среднего специального образования.

55. В графе 5 учитываются прочие работники по хозяйственному обслуживанию и выполняющие функции общего характера, связанные с деятельностью организации в целом (работники бухгалтерии, кадровой службы, канцелярии, подразделений технического обеспечения (маркетинга), машинистки и т.п.).

56. В графе 6 высшие учебные заведения учитывают численность научно-педагогических работников ВПУЗов, не состоящих в штате научно-исследовательских подразделений, но выполняющих научные исследования и разработки на кафедрах ВПУЗов (в том числе наряду с научно- педагогической деятельностью) по утвержденному плану научных работ или на основе договоров.

57. По строке 503 учитываются работники, имеющие законченное высшее образование, из них по строкам 505 и 507 показывается численность специалистов, имеющих ученую степень доктора наук или кандидата наук. По строке 509 необходимо указать численность работников с законченным средним профессиональным образованием и незаконченным высшим образованием. По строке 511 указывается численность прочих работников со средним или незаконченным средним профессиональным образованием.

СПРАВКА № 3.

58. Данные о списочной численности работников в среднем за год, выполняющих научные исследования и разработки, приводятся по работникам, указанным в пункте 47 инструкции.

РАЗДЕЛ VI. Квалификационно-возрастной состав работников, выполнявших научные исследования и разработки

59. Данные раздела приводятся по работникам, состоящим в списочном составе организаций без учета совместителей и лиц, работающих по договорам гражданско-правового характера.

60. В графах 2-6 указывается возраст специалистов, который определяется по числу полных лет.

Данные приводятся на основании карточек первичного учета личного состава (карточек учета кадров).

61. Сумма данных в графах 2-6 по всем строкам должна быть равна данным графы 1.

62. Данные о численности работников, выполнявших научные исследования и разработки на конец отчетного года, приведенные по строке 601 в графе 1 должны быть равны соответствующим данным строки 501 графы 1 раздела V; данные по строкам 602, 604 и 606 в графе 1 должны быть равны соответствующим данным по строкам 501, 505 и 507 графы 2 раздела V.

РАЗДЕЛ VII. Распределение специалистов-исследователей по отраслям наук (на конец отчетного года)

63. Распределение **специалистов-исследователей** осуществляется на основании тематики выполняемых ими работ.

64. По строкам 702-725 численность исследователей, приведенная по строке 701, распределяется по следующим укрупненным областям наук: естественные науки (строка 702), технические науки (строка 709), медицинские науки (строка 710), сельскохозяйственные науки (строка 711), общественные науки (строка 712), гуманитарные науки (строка 720).

Перечень конкретных отраслей и некоторых подотраслей науки, относящихся к соответствующим областям науки, приведен в таблице № 2. При этом рекомендуется руководствоваться Номенклатурой специальностей научных работников, утвержденной Приказом Министерства образования и науки, ВАК, Национальной Академии наук Кыргызской Республики № 8 с/с - 3/1 от 9.11.95.

65. Данные строки 701 графы 1, 2, 3, 4, 5, 6 должны быть равны соответственно данным графы 2 по строкам 501, 502, 505, 506, 507, 508 раздела V.

66. Данные строки 701 графы 3, 4, 5, 6 должны быть равны соответственно данным графы 1 по строкам 604, 605, 606, 607 раздела VI.

67. Данные строки 701 графы 1,2 должны быть равны соответственно данным графы 1 по строкам 602, 603 раздела VI.

Таблица № 2

ОТРАСЛИ НАУКИ

(в соответствии с Номенклатурой специальностей научных работников, утвержденной Приказом Министерства образования и науки, ВАК и Национальной Академии наук Кыргызской Республики № 8 с/с - 3/1 от 9.11.95.)

Области науки	Отрасли науки	Коды отраслей наук
1	2	
Естественные науки	Математика Механика Физика Астрономия Химия Фармацевтическая химия/ Биологические науки Психофизиология Геолого-минералогические науки Географические науки (кроме экономической и социальной географии 11.00.02)	01.0100 01.02.00 01.04.00 01.03.00 02.00.00 15.00.02 03.00.00 19.00.02 04.00.00 11.00.00
Технические науки	Технические науки Архитектура зданий и сооружений	05.00.00 18.00.02
Медицинские науки	Медицинские науки Фармацевтические науки кроме фармацевтической химии	14.00.00 15.00.00 15.00.02
Сельскохозяйственные науки	Сельскохозяйственные науки Ветеринарные науки	06.00.00 16.00.00
Общественные науки	Экономические науки Юридические науки Педагогические науки Психологические науки (кроме психофизиологии 19.00.02) Социальные науки Политические науки Другие общественные науки: - экономическая и социальная география - градостроительство, районная планировка, ландшафтная архитектура и планировка сельскохозяйственных населенных мест	08.00.00 12.00.00 13.00.00 19.00.00 22.00.00 23.00.00 11.00.02 18.00.04
Гуманитарные науки	Исторические науки Философские науки Филологические науки Искусствоведение Теория и история архитектуры, реставрация памятников архитектуры	07.00.00 09.00.00 10.00.00 17.00.00 18.00.01

ИЛИМИЙ-ТЕХНИКАЛЫК ИШТЕРДИ АТКАРУУ ТУУРАЛУУ ОТЧЕТТУ ТҮЗҮҮ ЖАНА ТАПШЫРУУ ТАРТИБИ ЖӨНҮНДӨ НУСКАМА

Жалпы жоболор

1. Илимий-техникалык иштерди аткаруу жөнүндө статистикалык отчеттуулук негизги ишмердигинин түрү илимий-изилдөө жана иштеп чыгуу тармагында болгон бардык юридикалык жактар, ишканалар, жогорку окуу жайлары, долбоорлук-конструкторлук, технологиялык, долбоорлук, долбоорлук-изилдөө мекемелери жана курамында отчеттук жылда **илимий-техникалык иштерди** аткарган бөлүмчөлөрү бар башка уюмдар тарабынан түзүлөт.

Илимий-техникалык иштерге илимий изилдөөлөр менен иштеп чыгуулар долбоорлук-конструкторлук, технологиялык, курулуш үчүн долбоорлук иштер, чыгарылган нерселердин (продукциянын) тажрыйбалуу үлгүлөрүн даярдоо, ошондой эле илимий-техникалык тейлөөлөр.

Эгерде уюмдун өзүнчө структуралык бирдик катары иштеген, бирок өз алдынча балансы жок баш ийген филиалдары, бөлүмдөрү же башка бөлүмчөлөрү бар болсо, анда ал структуралык бирдиктер боюнча маалыматтар башкы уюмдун отчетуна киргизилет. Эгер мындай филиалдар, бөлүмдөр же башка бөлүмчөлөр өз алдынча балансты турса, өзүнчө отчет беришет; эгер алар башка облустун аймагында жайгашкан болсо, жайгашкан жери боюнча отчет тапшырышат.

2. Уюмдар отчетту отчеттук жылдан кийинки 25-январдан кеч эмес жайгашкан жери боюнча статистика органдарына тапшырышат.

3. Форманын деректик бөлүгүндө административдик каттоого ылайык ишкананын коду коюлат. Ошондой эле экономикалык ишмердиктин түрлөрүнүн, административдик-аймактык бөлүштүрүүнүн классификаторлорунун негизинде коддор коюлат.

Деректик бөлүк учредителдик документтердин негизинде төмөнкү тартипте толтурулат:

а) «Ишкананын (уюмдун, мекеменин) аталышы» сабында отчет берүүчү бирдиктин учредителдик документтерде кабыл алынган, толук аталышы көрсөтүлөт. Толук аталышынан кийин кашаага кыскартылган аталышы (аббревиатурасы) берилет.

б) «Дарек» сабында почталык индекси менен юридикалык дареги көрсөтүлөт.

в) «Ишмердиктин түрү» сабында ишкананын көп профилдүүгүнө караштуу ишмердиктин негизги түрү көрсөтүлөт.

г) Деректик бөлүктү толтурууда бардык маалымдаректеринин так жазылгандыгына көңүл буруу керек.

4. «Ишкананын, уюмдун тиби» сабында ишкана менен уюмдун ишмердигинин сектору аныкталганына ылайык отчет бериши ишкана же уюмдун тиби көрсөтүлөт (№1 таблицага ылайык).

№1 таблица

Ишмердиктин секторлор курамы жана ага тийиштүү илимий-техникалык иштерди аткаруучу ишканалар менен уюмдардын типтери

Сектордун коду	Ишмердиктин сектору	Уюмдун тибинин коду	Уюмдун тиби
1	**Мамлекеттик сектор:** Илимий изилдөөлөр менен иштеп чыгууларды аткаруучу уюмдар жана ведомстволорго караштуу органдар: - Мыйзамдуу жана аткаруучу бийлик; - Илимдер академиясы жана анын бөлүктөрү, Айыл чарба илимдеринин академиясы, Медицина илимдер академиясы; - Баштапкы жана орто билим берүүнү тейлөөчү	1	Республикалык министрликтердин жана борбордук ведомстволордун уюмдары
		2	Илимдер академиясынын жана тармактык академиянын тутумундагы уюмдар
		3	Республикалык, облустардын, крайлардын, шаарлардын башкаруу органдарынын уюмдары

Сектордун коду	Ишмердиктин сектору	Уюмдун тибинин коду	Уюмдун тиби
	уюмдар; - Маданият министрлигинин, Сүрөт академиясынын уюмдары; - дене тарбия жана спорт, ж.б. уюмдар	4	Жергиликтүү (муниципалдык) башкаруу органдарынын уюмдары
2	**Жогорку билим берүү сектору:** - Илимий изилдөө жана иштеп чыгуу иштерин аткаруучу жогорку окуу жайлар; - Жогорку окуу жайларына караштуу илимий-изилдөө уюмдары; жогорку мектепти тейлөөчү илимий уюмдар	5	Университеттер жана башка жогорку окуу жайлар
		6	Жогорку окуу жайларына же Кыргыз Республикасынын Билим берүү министрлигине караштуу илимий-изилдөө институттары (борборлор)
		7	Жогорку окуу жайларына же Кыргыз Республикасынын Билим берүү министрлигине караштуу конструктордук, долбоорлук-конструктордук уюмдар
		8	Жогорку окуу жайларына караштуу клиникалар, госпиталдар, башка медицина мекемелери
		9	Жогорку окуу жайларына караштуу тажрыйбалуу (эксперименталдык) ишканалар
		10	Башкалар
3	**Ишкерчилик сектор:** Өнөр жай (өнөр жай министрликтери, финансы-өнөр жай тобунун, концерндердин, акционердик коомдордун, тармак аралык мамлекеттик бирикмелердин, ассоциациялардын, тармак аралык илимий-техникалык комплекстердин) уюмунун илимий изилдөө жана иштеп чыгууну аткаруучу уюмдары; айыл жана токой чарба уюмдары; курулуш; транспорт; байланыш уюмдары; каржылоо жана кредит берүү тармактары (Борбордук банктан башка); соода; тиричилик жана коммуналдык тейлөө (чарбанын) көрсөтүү	11	Тармактык илим изилдөө институттары
		12	Конструктордук, долбоорлук-конструктордук, технологиялык уюмдар
		13	Курулуштун долбоорлук жана долбоорлук-изилдөөчүлүк уюмдар
		14	Өнөр жай ишканалары
		15	Тажрыйбалуу база
		16	Башкалар
4	**Жеке коммерциялык эмес сектор:** Илимий изилдөөлөрдү жана иштеп чыгууларды жүргүзүүчү ар түрдүү уюмдар	17	Ыктыярдуу илимий жана кесиптик коомдор жана ассоциациялар
		18	Коомдук уюмдар
		19	Кайрымдуулук фонддору

Сектордун коду	Ишмердиктин сектору	Уюмдун тибинин коду	Уюмдун тиби
		20	Башкалар

I бөлүм. Илимий-техникалык иштерди аткаруу

5.1-графада отчеттук жылдын башынан бери накта аткарылган илимий-техникалык иштердин жалпы наркы (көлөмү), кошумча аткаруучулар (башка уюмдар) жасаган иштердин наркын эсептөө менен бирге берилет; 2-графада отчет берүүчү уюмдардын өз күчтөрү менен аткарылган илимий-техникалык иштердин наркы берилет. Мында бюджеттен каржыланган иштер боюнча 1- жана 2-графаларда - иштердин сметалык наркы, келишимдик чарба иштери боюнча иштердин келишимдик баа менен болгон наркы көрсөтүлөт (кошумча нарк салыгын кошпогондо).

Аткарылган иштердин наркы колдонулуп жаткан (учурдагы) баа менен «Жүктөлгөн товарлар» жана «Продукцияны (иштерди, тейлөөлөрдү) сатуу» эсептери боюнча бухгалтердик эсепбинин жалпыланган маалыматтарынын негизинде аныкталат.

6. 101-сапта аткарылган илимий-техникалык жана башка иштердин (продукциянын, тейлөөнүн) жалпы көлөмү берилет.

7. 102-сапта берилген илимий-техникалык иштердин көлөмүнө илимий изилдөөлөр (илим изилдөө иштери) менен иштеп чыгуулар, ошондой эле илимий-техникалык тейлөөлөр кирет.

8. 103-108-саптарда аткарылган илимий изилдөөлөр жана иштеп чыгуулардын көлөмү көрсөтүлөт. **Илимий изилдөөлөр жана иштеп чыгуулар** деп илимий билимди жогорулатуу жана аларды тажрыйбада пайдалануунун жаңы тармактарын изденүү максатында системалык негизде ишке ашырылган илимий ишмердүүлүк түшүндүрүлөт.

9. Илимий изилдөө менен иштеп чыгууга ишмердиктин төмөнкү түрлөрү кирбейт:

- билим берүү жана кадрларды даярдоо;

- илимий-техникалык ишмердиктин башка түрлөрү (илимий-техникалык тейлөөлөр, анын ичинде маркетинг ишмердиги; жалпы багыттагы маалыматтарды иштетүү жана алардын жыйымы (эгер мунун конкреттүү изилдөө иштерине тиешеси жок болсо), текшерип көрүү жана стандартизациялоо, долбоорго чейинки иштер, адистештирилген медициналык тейлөөлөр; адаптация, иштеп жаткан программалык камсыздоону колдоо жана коштоп жүрүү);

- өндүрүштүк ишмердик (жаңыдан киргизилген жайылтууну кошкондо);

- башкаруучу жана башка көмөкчү ишмердик (изилдөө жана иштеп чыгуу, аларды каржылоо ж.б. башкаруу органдарынын ишмердиги).

Илимий изилдөөлөрдү жана иштеп чыгууларды алар өндүү ишмердиктен айырмалоого мүмкүндүк берген критерий негизги **жаңыланган элементтин** иштелип чыгышы менен изилдениши болуп эсептелинет. Аталган критерийге ылайык конкреттүү долбоор илимий изилдөөлөргө жана иштеп чыгууларга тийиштүү болот же тескерисинче тийиштүү болбойт.

10. 103-сапта отчет берүүчү уюмдар **илимий изилдөөлөрдүн** көлөмүн көрсөтүшөт (илимий изилдөө иштери), алардын курамына фундаменталдык жана прикладдык изилдөөлөр кирет.

11. **Фундаменталдык изилдөөлөргө** (104-сап) бул билимдерди пайдалануу менен байланышкан конкреттүү максатсыз эле жаңы билим алууга багытталган эксперименталдык же теоретикалык изилдөөлөр кирет. Алардын жыйынтыктары - гипотезалар, теориялар, ыкмалар ж. б.. Фундаменталдык изилдөөлөр илимий басылмалардан, илимий натыйжалардан жана башкалардан алынган тажрыйбалардын мүмкүнчүлүгүн аныктоо үчүн прикладдык изилдөө жүргүзүү жөнүндө сунуштамалар менен аякташы мүмкүн.

12. **Прикладдык изилдөөлөр** конкреттүү тажрыйбалык маселелерди чечүү максатында жаңы билимдерди алууга багытталган оригиналдуу иштерди түшүндүрөт. Прикладдык изилдөөлөр фундаменталдык изилдөөлөрдүн жыйынтыгын пайдалануу жолдорун, мурунтан калыптанган көйгөйлөрдү чечүүнүн жаңы ыкмаларын аныктайт.

13. 105-108-саптарда илимий-техникалык иштеп чыгуулардын көлөмү берилет. **Иштеп чыгууларга** изилдөөнүн жана (же) практикалык тажрыйбанын натыйжасында алынган билимге негизделген жана жаңы материалдарды, продуктуларды, процесстерди, түзүлүштөрдү, тейлөөлөрдү, тутумдарды же ыкмаларды түзүүгө багытталган системалык иштер кирет. Бул иштер объектилерди бир кыйла жакшыртуу максатында болушу мүмкүн.

Бул топко ишмердиктин төмөнкү түрлөрү кирет:

Инженердик объектинин же техникалык тутумдун (**конструктордук иштердин**) аныкталган конструкциясын иштеп чыгуу; жаңы объектинин идеяларын жана варианттарын иштеп чыгуу, анын ичинде, белги каражаттарынын (**долбоорлук иштердин**) чийме же башка тутумунун деңгээлиндеги техникалык эмес иштеп чыгуу; технологиялык процесстерди б.а. физикалык, химиялык, технологиялык ж.б. процесстерди аныкталган натыйжа берүүчү (**технологиялык иштер**) жалпы эмгек процесстери менен бириктирүү ыкмаларын иштеп чыгуу.

Иштердин мындай түрлөрү отчеттун 105-сабына **долбоорлук-конструктордук жана технологиялык иштер** катары кирет.

14. Иштеп чыгуулардын курамына (106-сапта) **тажрыйбалуу үлгүлөрдү** (түзүлүп жаткан жаңы нерсенин принципиалдуу өзгөчөлүктөрүнө ээ болгон оригиналдуу моделдерди) **түзүү**; маалыматтарды алуу жана тажрыйба топтоо үчүн зарыл болгон убакыт ичинде аларды текшерүү, бул мындан ары техникалык документтерде чагылдырылышы мүмкүн; жаңы киргизилгендерди колдонуу боюнча жумушчу нускамаларды, колдонмолорду, ж.б. даярдоо; продукцияны же

процессти жакшыртуу үчүн зарыл болгон, алардын функционалдык жана экономикалык талаптарына ылайыкталышына жана өндүрүшкө берүүгө даярдоого чейинки инженердик ишмердик, анын ичинде, өндүрүшкө жаңы киргизилген продукцияны берүүдө колдонулуучу чийме, спецификация, нускамаларды, колдонмолорду даярдоо. Мында өндүрүш үчүн деталдуу чиймелерди (көчүрмөлөрдү) даярдоо, өндүрүштүк пландаштыруу, кезектеги көзөмөл, кезектеги өндүрүштүн инженердик тейлөөсү, тажрыйбалуу өндүрүштөр тарабынан сериялуу продукцияны чыгаруу, сыртка продукция өндүрүү үчүн эксперименталдык шаймандарды пайдалануу жүргүзүлбөйт.

15. Илимий-техникалык иштеп чыгууларга мурунку изилдөөлөрдүн натыйжаларын пайдалануу менен каралган **курулуш үчүн долбоорлук иштердин** аныкталган түрлөрү да кирет (107-сап). Алардын курамына схемаларды жана башка материалдарды түзүү, экономика жана өнөр жай тармактарын өнүктүрүү жана жайгаштыруу, эксперименталдык долбоорлоштуруу, долбоорлук жана курулуштун ата-мекендик же чет өлкөлүк тажрыйбасын өздөштүрүү жана жалпылоо, курулуш менен архитектураны, смета нормативдерин долбоорлоштурууда жаңы документтерди жана стандарттарды иштеп чыгуу боюнча иштер кирет; өндүрүшкө прогрессивдүү технологиялык процесстерди, өндүрүштүк процесстердин жабдууларын, механизацияларын жана автоматтарын киргизүү үчүн долбоорлоштуруу иштери да кошулат. 107-сапка даярдоочу ишканалардын заказдары боюнча стандартташтырылбаган жабдууну долбоорлоштуруу боюнча иштерди аткаруу, имараттарды жана курулмаларды куруу жана капиталдык оңдоо үчүн документтерди даярдоо жөнүндө маалыматтар киргизилбейт; цехтерди, участокторду техникалык жактан кайра жабдуу жана калыбына келтирүүгө долбоорлор менен сметаларды иштеп чыгуу боюнча маалыматтар; имараттар менен курулмалардын ж.б. типтик долбоорлорунун курулуш аянттарына байланыштуу долбоорлук иштер киргизилбейт.

16. **Илимий-техникалык тейлөөлөргө** (108-сап) илимий-техникалык маалымат, патенттер, лицензиялар, стантартташтыруу тармагындагы ишмердик, метрология жана сапатты көзөмөлдөө, илимий-техникалык кеңеш берүү жана ишке киргизүү, ошондой эле илимий билимди жайылтуу жана колдонуу боюнча ишмердиктин башка түрлөрү кирет.

17. 109-сапта отчет берүүчү уюмдар илимий-техникалык иштердин курамына кирбеген иштердин башка түрлөрүн көрсөтүшөт. Бул иштер өндүрүш, калкка акылуу тейлөөлөрдү көрсөтүү, башка тараптарга коммерциялык тейлөө көрсөтүүгө, ж.б.ларга байланышкан иштер.

№1 МААЛЫМКАТ

18. Маалымкатта илимий-техникалык иштерди (110-сап) аткаруу үчүн бардык негизги каражаттардын орточо жылдык наркы жөнүндө маалыматтар берилет, анын ичинде отчеттук жылдагы (111-сап) машина менен жабдуунун наркы. Тажрыйбалык-конструктордук илимий изилдөө иштерин (ТКИИИ) жүргүзүү үчүн пайдаланылган негизги каражаттардын наркынын жарымын кошуудан алынган сумманы 12ге бөлүүдөн чыккан сан жеке сан катары аныкталат, отчеттук жылдын 1-январына отчеттук жылдан кийинки 1-январдагы негизги каражаттардын наркынын жарымын кошуп, алынган сумманы отчеттук жылдын бардык айларынын (январдан башка) 1-күнүнө негизги каражаттардын наркын бөлүү аркылуу аныкталат.

II БӨЛҮМ. Отчеттук жылдагы илимий изилдөөлөр менен иштеп чыгууларга болгон дүң чыгымдар

19. II бөлүмдө каражат келген булактарга карабастан, отчеттук жылдагы илимий изилдөөлөр менен иштеп чыгууларды (өздүк наркы боюнча) аткарууга кеткен чыгымдар жөнүндө маалыматтар берилет.

Чыгымдар боюнча маалыматтар «Негизги өндүрүш» эсеби боюнча жалпыланган маалыматтардын негизинде изилдөөлөр менен иштеп чыгууларга тиешелүү конкреттүү иштер боюнча маалыматтарды бөлүү, чыгымдардын түрлөрү жана илимдин тармактары боюнча топтору менен көрсөтүлөт. Отчеттук жыл ичинде аткарылган конкреттүү иштерди (темаларды) тигил же бул илим тармактарына кошуу нускаманын №2 таблицасында берилген тизмеге ылайык жүргүзүлөт.

Эл аралык тажрыйбага ылайык негизги фонддорду толук калыбына келтирүүгө болгон амортизациялык чегерүүлөрдүн суммасы ички чыгымдардын курамынан чыгарылып салынат. Бул амортизациялык чегерүүлөрдүн чоңдугун аныктоо учурунда кайталанып эсептелип калуудан сактайт. Отчеттук жылдагы негизги фонддорду толук калыбына келтирүүгө болгон амортизациялык чегерүүлөрдүн өлчөмү жөнүндө маалыматтар №2 маалымкатта өзүнчө берилет.

20. 201-сапта **дүң чыгымдар** б.а. илимий изилдөөлөр менен иштеп чыгууларды аткарууга кеткен чыгымдардын жалпы суммасы башка уюмдар-аткаруучулар аткарган (б.а. ички жана тышкы чыгымдар) эсепке алуу менен учурдагы капиталдык чыгымдар да кошо (негизги капиталга инвестициялар) эсепке алынат.

21. 202-сапта отчет берүүчү уюмдардын илимий изилдөө иштерин жана иштеп чыгууларды өз күчтөрү менен аткарууга кеткен **ички чыгымдары** эсепке алынат. Бул чыгымдарга отчет берүүчү уюмдар менен түзүлгөн жана 216-сапта эсепке алынган келишимдер боюнча башка уюмдар аткарган изилдөөлөр менен иштеп чыгуулардын наркы кирбейт.

22. 203-сапта капиталдык салымдарды эсепке албастан (негизги капиталга инвестициялар), отчет тапшыруучу уюмдардын изилдөө менен иштеп чыгууну өз күчтөрү менен аткарууга кеткен **кучурдагы ички чыгымдары** жөнүндө маалыматтар берилет.

23. 204-сапта тизмелик курамдагы кызматкерлердин эмгек акысына кеткен чыгымдар (бухгалтерия, кадрлык кызмат, материалдык-техникалык камсыздандыруунун ж.б. кызматкерлерин кошкондо), сый акылардын бардык түрлөрү кошо (анын ичинде атайын багыттагы жана максаттуу түшүүлөрдүн эсебинен), компенсациялардын бардык түрлөрү, кошумча акылар, өргүүгө жана социалдык жеңилдиктерге карата кошумча төлөмдөр көрсөтүлөт; эмгек акы төлөнүүчү чыгымдардын курамына кошумча иши барлардын да эмгек акысы кирет.

24. 205-сапта 204-сапта берилген эмгек акыга кетүүчү бардык чыгымдардын ичинен V бөлүмдүн 1-графасынын 501-сабында эсепке алынган (кошумча иши барларды жана жарандык-укуктук мүнөздөгү келишимдер боюнча иштегендерди кошпогондо) жана илимий изилдөөлөр менен иштеп чыгууларды аткарган кызматкерлердин эмгек акысын төлөөгө кеткен чыгымдар бөлүнүп көрсөтүлөт.

25. 206-сапта социалдык камсыздандыруу, медициналык камсыздандыруу, пенсияны камсыз кылуу фонддоруна, мыйзамдын белгиленген ченемдери боюнча аныкталган эмгек акы фондуна карата (камсыздандыруу төлөмдөрү эсептелбеген төлөнүүлөрдүн ошол түрлөрүнөн башка) сөзсүз түрдөгү чегерүүлөр пайыз менен чагылдырылат.

Ыктыярдуу медициналык камсыздандырууга жана жумушчу уюмдарынын ыктыярдуу камсыздандыруусунун башка түрлөрүнө мамлекеттик эмес пенсиялык фонддорго болгон чегерүүлөр продукциянын өздүк наркында киргизилбейт жана 206-сапта көрсөтүлбөйт.

26. 207-сапта атайын аспаптар, атайын куралдар, шаймандар, стендалар, аппараттар, механизмдер, түзүлүштөрдү жана конкреттүү теманы аткаруу үчүн керек болгон башка атайын жабдууларды алууга жана даярдоого кеткен чыгымдар, аны долбоорлоштурууга, ташууга, орнотууга, монтаждоого кеткен чыгымдар кошо келтирилет. Мындай чыгымдар келишимдер боюнча аткарылган иштердин өздүк наркынын эсебинен ишке ашырылат, ал эми алар бүткөндөн кийин калган тажрыйбалуу үлгүлөр, атайын жабдуулар, ошондой эле теманын үстүндө иштөө процессинде алынган же даярдалган тажрыйбалуу үлгүлөр, макеттер жана башка нерселер заказ берүүчүгө берилиши керек. Эгерде көрсөтүлгөн жабдуу жана нерселер буйрутма берүүчүгө кайрылып келбесе, анда тема аяктап калган кезде алар инвентаризацияланат жана наркына жараша уставдык фонддон бекер келген негизги же жүгүртмө каражаттардын курамына катталат.

27. 208-сапта 207-сапта көрсөтүлгөн жабдууга кеткен бардык чыгымдардын ичинен негизги фонддордун курамында эсепке алынган жабдууга кеткен чыгымдар бөлүнүп көрсөтүлөт.

207- жана 208-саптардын маалыматтары отчетто аларды алуу наркы боюнча (кошумча нарк салыгын эсепке алуу менен) кошумча төлөмдөр, тышкы экономикалык ортомчу уюмдарга төлөнгөн комиссиялык сыйлыктар, товардык биржа тейлөөлөрүнүн наркы, бажы салыгы кошо, башка уюмдардын күчтөрү менен ишке ашкан ташуу, сактоо жана жеткирүүгө кеткен чыгымдар көрсөтүлөт.

28. 209-сапта сырттан алынган чийки заттар, материалдар, комплекттелген буюмдар, жарым фабрикаттар, отун, бардык түрдөгү энергия, жаратылыш чийки заты, тышкы уюмдар аркылуу аткарылган өндүрүштүк мүнөздөгү иштер менен тейлөөлөр, табигый азаюунун нормасынын чегинде түшкөн материалдык ресурстардын жетишсиздигинен пайда болгон жоготуулар көрсөтүлөт.

29. 209-саптагы чыгымдарга 218-сапта эсепке алынган отчет берүүчү уюмдар менен болгон келишимдер боюнча тышкы уюмдар аткарган изилдөөлөр жана иштеп чыгуулардын наркы кирбейт.

30. 210-сапта илимий изилдөө жана иштеп чыгуулар менен байланышпаган жана 204, 206, 207, 209-саптарда эсепке алынбаган учурдагы чыгымдардын башка түрлөрү 210-сапта келтирилет. Мисалы, илимий уюмдар ээлеген аянттарды (имараттар, иштей турган жайлары) ижарага берүүгө кеткен чыгымдар.

31. 211-сапта илимий изилдөөл менен иштеп чыгууларды жүргүзүүгө кеткен **капиталдык чыгымдар** (негизги капиталга инвестициялар) эсепке алынат, аларга төмөнкүлөр кирет: 212-сапта – имараттарды куруу менен сатып алууга кеткен чыгымдар, илимий изилдөө менен иштеп чыгууларды жүргүзүүгө ылайыкталган имараттарга эң ири масштабдуу калыбына келтирүү, модернизация жана ондоо иштерин жүргүзүүгө кеткен чыгымдар; 213-сапта – негизги фонддордун курамына кирген жабдууну (207-сапта белгиленген атайын жабдуу сатып алууга кеткен чыгымдан тышкары) сатып алууга кеткен чыгымдар; 215-сапта илимий изилдөө менен иштеп чыгууларды жүргүзүүгө ылайыкталган жер участокторун сатып алуу чыгымдары; 217-сапта илимий изилдөө менен иштеп

чыгууларга байланыштуу башка капиталдык чыгымдар эсепке алынат. 211-сапта турак жай, социалдык-тиричилик багыттагы объектилерди ж.б. курууга кеткен, илимий изилдөө ишмердигине байланышпаган капиталдык чыгымдар эсепке алынбайт.

32. 218-сапта илимий изилдөөлөрдү жана иштеп чыгууларды уюштурууга кеткен **тышкы чыгымдар** эсепке алынат. Алардын курамына отчет берүүчү уюм менен түзүлгөн келишим боюнча башка уюмдар-аткаруучулар тарабынан аткарылган илимий изилдөөлөрдүн жана иштеп чыгуулардын наркы киргизилет.

33. I графада отчеттук жылдын башынан берки илимий изилдөөлөргө жана иштеп чыгууларга кеткен чыгымдар боюнча маалыматтар берилет. 2-7-графаларда бул чыгымдар илимдердин тармактары боюнча бөлүштүрүлөт (№2 таблицада келтирилген топтоштурууга ылайык).

№2 МААЛЫМКАТ

34. 219-сапта отчеттук жыл үчүн негизги фонддорду толук калыбына келтирүүгө амортизациялык чегерүүлөрдүн суммасы көрсөтүлөт, алардын баланстык наркына жана норманын белгиленген тартибинде бекитилгенине жараша чегерилген, мыйзамга ылайык өндүрүлгөн алардын активдүү бөлүгүнүн тездетилген

амортизациясы менен кошо берилет. Ижара шартында өз ишмердигин жүргүзүүчү уюмдар менчиктегидей эле негизги фонддордун ижарага берилгени боюнча да толук калыбына келтирүүгө болгон амортизациялык чегерүүлөр чагылдырылат.

35. Бюджеттик уюмдар 219-сапты толтурушпайт.

III БӨЛҮМ. Иштердин түрү боюнча илимий изилдөөлөргө жана иштеп чыгууларга учурдагы ички чыгымдар

36. 301-сапта 203-саптын маалыматтарына II бөлүмдүн бардык графалары боюнча барабар болгон изилдөөлөргө жана иштеп чыгууларга учурдагы ички чыгымдар берилет. Илимий-техникалык тейлөөлөр жана иштердин, тейлөөлөрдүн башка түрлөрү бул бөлүмдө эсепке алынбайт.

37. 301-саптын маалыматтары төмөндөгүдөй бөлүнөт: 302-сап - фундаменталдык изилдөөлөр; 303-сап - прикладдык изилдөөлөр; 304-сап - илимий-техникалык иштеп чыгуулар. 301-саптын маалыматтары 302, 303, 304-саптардагы суммаларга барабар болушу керек. Ички чыгымдардын иштердин түрлөрү (изилдөөлөрдүн багыттары) боюнча бөлүнүшү ушул сунуштаманын 11-17-пункттарында берилген аныктамаларга ылайык ишке ашырылат.

IV БӨЛҮМ. Ички чыгымдардын изилдөөлөргө жана иштеп чыгууларга каржылоо булактары

38. Бөлүмдө жеке күчтөрү менен изилдөөлөрдү жана иштеп чыгууларды аткарган отчет берүүчү уюмдардын каржылоо булактары боюнча ички чыгымдары чагылдырылат. Илимий изилдөөлөрдү жана иштеп чыгууларды каржылоонун булактары уюмдун каражатын - уюмдун буйрутмачысына - аткаруучусуна түз берүү фактысынын негизинде аныкталат.

Жалпысынан отчет берүүчү уюмдардын илимий изилдөөлөргө жана иштеп чыгууларга пайдаланылган каражаттары же жеке каражаттарга, же ишмердигинин түрдүү секторунун тиешелүүлүктөрүнөн көз карандылыгынан сырткары башка уюмдардан алынган деп бөлүп кароо керек.

39. “Бардыгы” сабында илимий изилдөөлөргө жана иштеп чыгууларга кенткен учурдагы (амортизациясыз) жана капиталдык чыгымдар кошулуп ички чыгымдардын суммасы берилет. 1-графиктеги маалыматтар II бөлүмдүн 1-графасынын 202-сабындагы маалыматтар менен барабар болушу керек.

40. 2-графада илимий изилдөөлөргө жана иштеп чыгууларга республикалык бюджеттин каражаттарынын, ал эми 3-графада - илимий уюмдардан жана жогорку кесиптик окуу жайлардан (мындан ары - ЖКОЖ) түздөн-түз же буйрутмачылар менен келишим түзүү аркылуу алынган жергиликтүү бюджеттин каражаттарынын эсебинен жүргүзүлгөн чыгымдар эсепке алынат.

41. 4-графада жогорку окуу мекемелер илимий изилдөөлөргө жана иштеп чыгууларга ЖКОЖдорду кармоого бөлүнгөн (бюджеттин “агартуу чыгымдары” беренеси боюнча каражаттарынан) жалпы бюджеттик каражаттардын эсебинен аткарылган ички чыгымдарын чагылдырышат. Бул графада ЖКОЖдордун ушул максатта гана бөлүнгөн мамлекеттик бюджеттин каражаттарынан илимий изилдөөлөрдү жана иштеп чыгууларды жүргүзүүгө кеткен чыгымдар көрсөтүлбөйт.

42. 5-графада илимий изилдөөлөрдү жана иштеп чыгууларды аткарууга бюджеттен сырткы каражаттардын эсебинен кеткен чыгымдар көрсөтүлөт: экономиканы стабилдештирүү фонду, регионалдык өнүктүрүү фонду, илимий-изилдөө жана тажрыйбалуу-конструктордук иштердин жана башкалардын тармактык жана тармактар аралык бюджеттен сырткы фонддору.

43. 6-графада отчет берүүчү уюмдардын жеке каражаттарынын, анын ичинде, өндүрүштүк жана социалдык өнүктүрүү фонддорунун жана продукциялардын, иштердин жана тейлөөлөрдүн (4-графадагы ЖКОЖдорго эсепке алынган каражаттарынан башка) өздүк наркынын эсебинен илимий изилдөөлөрдү жана иштеп чыгууларды жүргүзүүгө кеткен чыгымдары эсепке алынат.

44. 7-графада буйрутмачынын каражаттарынын эсебинен илимий изилдөөлөрдү жана иштеп чыгууларды аткарууга кеткен чыгымдар чагылдырылат. Бул мамлекеттик сектордун, ишкерлик сектордун, жогорку билим берүү секторунун уюмдарынын (2-5-графада эсепке алынган каражаттардан башка) каражаттары болушу мүмкүн.

45. 8-графада мамлекеттин саясий чек арасынан сырткары турган юридикалык жана физикалык жактардан (илимий орнотуулар, соттор, улуттук уюмдарга таандык болгон учуучу аппараттар жана спутниктер кошпогондо) жана эл аралык уюдардан жана фонддордон алынган илимий изилдөөлөрдү жана иштеп чыгууларды жүргүзүүгө кеткен чыгымдар эсепке алынат.

46. Чет элдик валютада алынган каражаттар иштердин берүү-кабыл алуу актысынын же башка документтердин бүткөндүгүн аныктаган күндөгү же каражаттардын жеке эсепке келип түшкөн күндөгү Улуттук банктын расмий бекитилген курсу боюнча улуттук валютага алмаштырылып кайра эсептелет.

V БӨЛҮМ. Илимий изилдөөлөрдү жана иштеп чыгууларды аткаруучу кызматкерлердин саны

47. V бөлүмдө отчеттук жылдын аягындагы абалы боюнча илимий-техникалык иштерди аткарган кызматкерлердин саны жөнүндө маалыматтар берилет. Аларга тизмелик курамда турган кызматкерлер кирет (жарандык-укуктук мүнөздөгү келишимдер боюнча иштеген адамдарды жана кошумча иши барларды кошпогондо).

48. Өз алдынча илимий-изилдөөчү, долбоорлук-конструкторлук, технологиялык уюмдар, курулуштун долбоорлук уюмдары, курамында илимий уюмдардын жогоруда аталган бардык бөлүктөрү болгон комплекстүү уюмдар, ошондой эле илимий тейлөө уюмдары 1-графада отчеттук жылдын аягындагы тизмелик курамда турган негизги ишмердиктеги кызматкерлердин санын көрсөтүшөт.

49. Илимий-изилдөө жүргүзүүчү бөлүмчөлөрү бар жогорку окуу жайлар (илимий-изилдөө институттары ж.б.) 1-графада отчеттук жылдын аягындагы абал боюнча өз илимий-изилдөө бөлүмчөлөрүндөгү кызматкерлердин тизмелик санын көрсөтүшөт. Эгер ЖОЖдордун адистештирилген бөлүмчөлөрү жок болуп, бирок алар өз кафедраларында илимий-изилдөө иштерин жүргүзүшсө (келишимдердин негизинде кафедралык пландар боюнча), анда алар педагогикалык ишмердик менен катар илимий-техникалык иштерди аткарган илимий-педагогикалык кызматкерлердин тизмелик саны жөнүндө маалыматтарды 6-графада гана көрсөтүшөт.

50. Өнөр жай ишканаларындагы илимий-изилдөө бөлүмчөлөрү жана «Изилдөөлөр жана иштеп чыгуулар» экономикалык ишмердигинин түрлөрү менен илимий-техникалык иштерди аткаруучу башка уюмдар 1-графада бул түзүмдүк бирдиктердин жана уюмдардын кызматкерлеринин тизмелик санын көрсөтүшөт.

51. 1-6-графаларына башка уюмдардан кабыл алынган кошумча иши барлардын саны жана жарандык-укуктук мүнөздөгү келишимдер боюнча иштегендердин саны киргизилбейт. Бир уюмда эки, бир жарым ставка менен иштеген кызматкер ушул уюмда ички кошумча кызматкер катары да катталган болсо, кызматкерлердин тизмелик курамындагы санында эсепке алынып, кошумча иши барлардын санына кирбейт.

52. 2-графада көрсөтүлгөн **изилдөөчү адистердин** санына уюмдар илимий-изилдөө жана иштеп чыгууларды професионалдуу түрдө жүргүзүүчү жана жаңы билимдерди, продуктуларды, процесстерди, ыкмаларды жана тутумдарды, ошондой эле ишмердиктин көрсөтүлгөн түрлөрү менен башкарууну түзүүнү түздөн-түз ишке ашыруучу адистерди киргизишет. Изилдөөчү адистердин бүтүргөн жогорку билими бар.

Кызматкерлердин бул категориясына изилдөө процессине түздөн-түз жетекчилик кылган административдик-башкаруучу персоналдар (анын ичинде, илимий изилдөөлөр менен иштеп чыгууларды аткаруучу илимий уюмдар менен бөлүмчөлөрдүн жетекчилери), ошондой эле илимий-изилдөө иштерин жүргүзүүгө түздөн-түз катышкан аспиранттар кирет.

53. 3-графада техник адистердин саны эсепке алынат. Аларга изилдөөчүлөрдүн жетекчилиги алдында техникалык функцияларды аткарып, илимий-изилдөөлөр менен иштеп чыгууларды жүргүзүүгө катышкан кызматкерлер кирет (илимий шаймандарды, лабороториялык жабдууларды, эсептөө техникаларын, материалдарды, чиймени даярдоо, эксперимент, тажрыйба жана анализ жүргүзүүнү ж.б. пайдалануу жана тейлөө). Бул категорияга, негизинен, атайын (кесиптик) орто билими бар жана (же) өтө керектүү кесиптик тажрыйбасы жана билими бар адамдар кирет. Техниктердин толук же толук эмес жогорку билими болушу мүмкүн.

54. 4-графада **кошумча кызматкерлер** эсепке алынат, аларга илимий-техникалык иштер менен тейлөөлөрдү жүргүзүүгө байланыштуу кошумча милдеттерди аткаруучу кызматкерлер; экономикалык-пландык, финансы бөлүмчөлөрүнүн, илимий-техникалык маалымат бөлүмчөлөрүнүн, илимий-техникалык китепканалардын, патенттик кызматтардын кызматкерлери, ошондой эле илимий жабдуу менен шаймандарды монтаждоо, калыптандыруу, тейлөө жана ондоо; тажрыйбалуу (эксперименталдык) өндүрүш кызматкерлери; жогорку жана атайын орто билими жок лаборанттар кирет.

55. 5-графада чарбада тейлөө жүргүзүүчү жана жалпысынан уюмдун ишмердигине байланыштуу жалпы мүнөздөгү милдеттерди аткаруучу башка кызматкерлер эсепке алынат (бухгалтерия, кадрлар кызматы, кеңсе, техникалык жактан тейлөө бөлүмчөлөрүнүн (маркетинг) кызматкерлери, машинисткалар ж.б.).

56. 6-графада жогорку окуу жайлары илимий-изилдөө бөлүмчөлөрүнүн штатында катталбаган, бирок ЖОЖдордун илимий иштеринин планы боюнча же келишимдердин негизинде бекитилген кафедраларында (анын ичинде, илимий-педагогикалык ишмердик менен катар) илимий-изилдөөлөр менен иштеп чыгууларды жүргүзүүчү ЖОЖдордун илимий-педагогикалык кызматкерлеринин саны эсепке алынат.

57. 503-сапта толук жогорку билими бар кызматкерлер эсепке алынат, анын ичинен, 505- жана 507-саптарда илимдин доктору же кандидаты деген илимий даражасы бар адистердин саны көрсөтүлөт. 509-сапта толук орто кесиптик жана толук жогорку билимдүү кызматкерлердин санын көрсөтүү керек. 511-сапта орто же толук эмес орто кесиптик билимдүү башка кызматкерлердин саны көрсөтүлөт.

№3 МААЛЫМКАТ

58. Илимий-изилдөөлөрдү жана иштеп чыгууларды жүргүзүүчү кызматкерлердин тизмелик саны жөнүндө маалыматтар бир жылда орточо эсеп менен 47-нускаманын пунктунда көрсөтүлгөн кызматкерлер боюнча көрсөтүлөт.

VI БӨЛҮМ. Илимий изилдөө менен иштеп чыгууларды аткаруучу кызматкерлердин квалификациялык-жаш курактык курамы

59. Бөлүмдүн маалыматтары кошумча иши барларды жана жарандык-укуктук мүнөздөгү келишимдер менен иштеген адамдарды эсепке албаганда, уюмдун тизмелик курамында катталган кызматкерлер боюнча берилет.

60. 2-6-графаларда адистердин толук жаш курагынын саны боюнча аныкталган жашы көрсөтүлөт. Маалыматтар өздүк курамды алгачкы эсепке алуу карточкасынын негизинде берилет.

61. 2-6-графалардын бардык саптарындагы маалыматтардын суммасы 1-графанын маалыматтарына барабар болушу керек.

62. 1-графанын 601-сабында берилген илимий изилдөөлөрдү жана иштеп чыгууларды аткарган кызматкерлердин отчеттук жылдын аягына саны жөнүндө маалыматтар V бөлүмдүн 1-графасынын 501-сабындагы тийиштүү маалыматтарга барабар болушу керек; 1-графанын 602-604-606-саптарындагы маалыматтар V бөлүмдүн 2-графасынын 501-505-507-саптарындагы тийиштүү маалыматтар менен барабар болушу керек.

VII БӨЛҮМ. Изилдөөчү адистердин илим тармагы боюнча бөлүштүрүү (отчеттук жылдын аягына)

63. Изилдөөчү адистерди бөлүштүрүү алардын аткарган иштеринин тематикасынын негизинде ишке ашырылат.

64. 701-сапта берилген 702-725-саптардагы изилдөөчүлөрдүн саны илимдин төмөндөгүдөй ирилештирилген тармактары боюнча бөлүштүрүлөт: табигый илимдер (702-сап), техникалык илимдер (709-сап), медициналык илимдер (710-сап), айыл чарба илимдери (711-сап), коомдук илимдер (712-сап), гуманитардык илимдер (720-сап).

Илимдин тийиштүү чөйрөлөрүнө кирген илимдин конкреттүү жана айрым тармактарынын тизмеги №2 таблицада берилди. Ошону менен бирге Кыргыз Республикасынын Билим берүү жана илим министрлигинин, Жогорку аттестациялык комиссиянын жана Улуттук Илимдер Академиясынын 1995-жылдын 9-ноябрындагы №8 с/с - 3/1 буйругу менен бекитилген Илимий кызматкерлердин адистиктеринин номенклатурасын колдонууга алуу сунушталат.

65. 1, 2, 3, 4, 5, 6-графалардын 701-сабындагы маалыматтар V бөлүмдүн 2-графасынын 501, 502, 506, 507, 508-саптарындагы маалыматтар менен дал келүүсү керек.

66. 3, 4, 5, 6-графалардын 701-сабындагы маалыматтар VI бөлүмдүн 1-графасынын 604, 605, 606, 607-саптарындагы маалыматтар менен дал келүүсү керек.

67. 1, 2-графалардын 701-сабындагы маалыматтар VI бөлүмдүн 1-графасынын 602, 603-саптарындагы маалыматтар менен дал келүүсү керек.

№2 таблица

ИЛИМДИН ТАРМАКТАРЫ

(Кыргыз Республикасынын Билим берүү жана илим министрлигинин, Жогорку аттестациялык комиссиянын жана Улуттук Илимдер Академиясынын 1995-жылдын 9-ноябрындагы №8 с/с - 3/1 буйругуна ылайык)

Илим чөйрөсү	Илим тармактары	Илим тармактарынын коддору
1	2	
Табигый илимдер	Математика Механика Физика Астрономия Химия Фармацевтикалык химия/ Биологиялык илимдер Психофизиология Геолого-минералогиялык илимдер Географиялык илимдер (экономикалык жана социалдык географиядан башкасы 11.00.02)	01.0100 01.02.00 01.04.00 01.03.00 02.00.00 15.00.02 03.00.00 19.00.02 04.00.00 11.00.00
Техникалык илимдер	Техникалык илимдер Имараттардын жана курулуштардын архитектурасы	05.00.00 18.00.02
Медициналык илимдер	Медицина илимдери Фармацевтикалык илимдер фармацевтикалык химиядан башкасы	14.00.00 15.00.00 15.00.02
Айыл чарба илимдери	Айыл чарба илимдери Ветеринардык илимдер	06.00.00 16.00.00

Илим чөйрөсү	Илим тармактары	Илим тармактарынын коддору
1	2	
Коомдук илимдер	Экономикалык илимдер	08.00.00
	Юридикалык илимдер	12.00.00
	Педагогикалык илимдер	13.00.00
	Психологиялык илимдер (психофизиологиядан башкасы 19.00.02)	19.00.00
	Социалдык илимдер	22.00.00
	Саясий илимдер	23.00.00
	Башка коомдук илимдер:	
	- экономикалык жана социалдык география	11.00.02
	- шаар куруу, райондук пландоо, ландшафттык архитектура жана айыл чарбалык калктуу жерлерди пландоо	18.00.04
Гуманитардык илимдер	Тарыхый илимдер	07.00.00
	Философиялык илимдер	09.00.00
	Филологиялык илимдер	10.00.00
	Искусство таануу	17.00.00
	Архитектуранын теориясы жана тарыхы, архитектура эстеликтерин жаңылоо	18.00.01

Кыргыз Республикасынын Улутстаткомунун
социалдык статистика бөлүмү
тел 66-40-40, 32-46-52